

Regional riktlinje

för kontroll av madrass och kontroll,
rengöring och desinfektion av
madrassöverdrag

Riktlinjer för utförare av hälso- och sjukvård i Region Skåne. Regionala riktlinjer har tagits fram i nära samverkan med berörda sakkunniggrupper. Riktlinjerna är fastställda av hälso- och sjukvårdsdirektören.

Fastställd 2022-09-15

Giltig till 2024-09-14

www.vardgivare.skane.se/vardriktlinjer

Innehållsförteckning

Förord.....	1
Dokumentinformation.....	2
Arbetsgrupp.....	2
Förankring.....	2
Regelbundna kontroller av madrass förhindrar trycksår och smittspridning.	3
Årlig kontroll.....	3
Kontroll, rengöring och desinfektion.....	3
Madrassen ska kontrolleras och kvalitetsgranskas.....	3
Madrassöverdraget ska kontrolleras, rengöras desinfekteras.....	4
Hur går kontroll av madrass och madrassöverdrag till?.....	4
Relevanta länkar.....	5

Förord

Dessa riktlinjer har tagits fram på initiativ av regional grupp för trycksårsprevention i syfte att stärka patientsäkerheten genom att standardisera arbetssättet i samtliga berörda verksamheter. Riktlinjerna fastställs härmed att gälla för hela Region Skåne. Riktlinjerna beskriver kontroll av vårbäddens madrass samt kontroll, rengöring och desinfektion av madrassöverdrag. Riktlinjerna är ett komplement till avsnittet Utrustning och rutiner (madrasser) i Vårdhandboken.

Malmö 2022-09-15

Pia Lundbom

Hälso- och sjukvårdsdirektör

Dokumentinformation

	Namn	Position	E-postadress
Huvudansvarig	Eleni Ikonomidou	Chefsjuksköterska Skånes sjukhus nordväst	Eleni.Ikonomidou@skane.se
Fastställt av	Pia Lundbom	Hälso- och sjukvårdsdirektör	Pia.Lundbom@skane.se
Sakkunniggrupp 1	Regional grupp för trycksårsprevention		
Sakkunnig	Carina Andersson	Hygiensjuksköterska, Vårdhygien	Carina.D.Andersson@skane.se
Kontaktperson Koncernkontoret	Ann Svensson	Regional chefsjuksköterska	ann.svensson@skane.se
Administrativ kontaktperson	Monica Olsson	Chefssekreterare	Monica.E.Olsson@skane.se

Giltighet

	Giltig från och med	Giltig till och med	Ansvarig/huvudförfattare
Ursprunglig version	2022-09-15	2024-09-14	Eleni Ikonomidou
Revidering			

Sökord

Arbetsgrupp

Region Skånes regionala grupp för trycksårsprevention.

Förankring

Riktlinjen är förankrad hos Vårdhygien.

Regelbundna kontroller av madrass förhindrar trycksår och smittspridning

Madrassen i vårbädden används dagligen vilket ger ett stort slitage på madrassens skumkärna. Madrassen kan förlora sin trycksårsförebyggande effekt vilket ger en ökad risk för bland annat trycksår.

Kontroll av madrass ska ske mellan varje patient i samband med slutstädning och iordningställande av sängen.

Madrassöverdraget kan vid slitage och felaktig hantering skadas. Små sprickor i madrassöverdraget kan uppstå och upptäcks inte alltid vid en yttlig okulärbesiktning. Sprickorna släpper igenom kroppsvätskor ned till madrassen med risk för smittspridning som följd.

Madrassöverdraget ska kontrolleras, rengöras och desinfekteras mellan varje patient i samband med slutstädning och iordningställande av sängen, samt vid behov, för att förhindra smittspridning.

Årlig kontroll

Utöver kontroll av madrasser och madrassöverdrag mellan varje patient ska det årligen genomföras en översyn av samtliga madrasser som används i verksamheten för att säkerställa madrassernas kvalitet och funktion.

Verksamhetschefen ansvarar för att riktlinjen implementeras och efterlevs.

Kontroll, rengöring och desinfektion

Madrassen ska kontrolleras och kvalitetsgranskas

Kontroll och kvalitetsgranskning av madrass ska ske:

- mellan varje patient i samband med slutstädning och iordningställande av sängen
- utifrån madrassens skumkvalitet så att skummet håller kvalitén
- genom okulärbesiktning av synliga fläckar eller skador.

Madrassöverdraget ska kontrolleras, rengöras desinfekteras

Kontroll, rengöring och desinfektion av madrassöverdraget ska ske:

- mellan varje patient i samband med slutstädning och iordningställande av sängen
- vid behov under användningstiden
- i enlighet med Grundläggande vårdhygieniska rutiner samt Vårdhygiens infektionsmanual – snabbguide för slutenvård

Hur går kontroll av madrass och madrassöverdrag till?

1. Inled kontrollen

Börja med att lokalisera madrassöverdragets märkning för att identifiera ålder och produktinformation (uppmärksamma om madrassen är äldre än fem år eftersom det då finns risk att skumkvalitén inte uppfyller tryckreducerande egenskaper). Öppna upp hela dragkedjan runt överdraget och vik upp det. Lokalisera madrassens märkning. Överdraget kan vara utbytt sedan tidigare och skiljer sig då från madrassens ålder.

2. Kontrollera madrassöverdraget

Finns det hål, orenligheter, eller annan uppenbar skada på madrassöverdraget? Lyft överdraget, gärna i motljus och kontrollera insidan men också ”taket” på överdraget. Kontrollera att dragkedjan är funktionsduglig.

3. Kontrollera madrassen

Finns det några uppenbara skador i form av hål, fukt eller andra föroreningar på skummet?

4. Undersök sättningar och madrassens skumkvalitet

Går det att känna sängbotten genom madrassen? Forma händerna och använd din kroppsvikt för att trycka ner händerna i skummet. Börja i

fotändan och arbeta dig uppåt. Om du känner sättningar i madrassen har den tryckreducerande effekten minskat eller försvunnit.

5. Avsluta kontrollen och vidta åtgärder vid behov

Stäng överdraget, vik ner skyddskanten över dragkedjan. Vid skada på madrassöverdraget ska det bytas omgående. Vid läckage till madrassen ska både överdrag och madrass kasseras och bytas omgående.

Genom täta kontroller ökar chansen att upptäcka skador på madrassöverdraget innan läckage har skett till madrasskärnan. Detta innebär en avsevärt mindre kostnad i jämförelse med att byta ut hela madrassen.

Relevanta länkar

[Vårdhygien – Vårdgivare Skåne \(skane.se\)](#)

[Öppen och slutet vård - Vårdgivare Skåne \(skane.se\)](#)

[Utrustning och rutiner - Vårdhandboken \(vardhandboken.se\)](#)

[Sjukvårdsinredning, madrasser och sängbord - Vårdgivare Skåne \(skane.se\)](#)

[Lathund över avtalade sjukvårdsmadrasser \(skane.se\)](#)

[Madrassinspektion på SUS \(brightcove.net\)](#) Instruktionsfilm om madrassinspektion